

VALOAREA PROBANTĂ A REZULTATELOR MĂSURILOR SPECIALE DE INVESTIGAȚII ÎN PROCESUL PENAL

Tudor OSOIANU

Republica Moldova, Chișinău

Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

doctor în drept, conferențiar universitar

email: tosoianu@gmail.com

Ion COVALCIUC

Republica Moldova, Bălți

procuror-șef interimar

doctor în drept

The proof value of results of special investigation measures in criminal proceedings is the subject of current subject. The obligation to take all the measures provided by law for the investigation under all aspects and objective, of the circumstances of the case, is expressly provided in art. 19 para. (2) of the Criminal Procedure Code, and the issue of evidence as the only source of information in this regard, dominates the entire criminal process. The authors consider that the legislation in the field has several contradictions, the remedy of which is necessary.

Keywords: *special investigation measures, Criminal Procedure Code, criminal proceeding, legislation.*

Obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, este prevăzută expres în art. 19 alin. (2) Cod de procedură penală, iar problema probelor ca unică sursă informativă în acest sens, domină întregul proces penal [1, p. 98; 2, p. 421]. În anul 2019 ponderea măsurilor speciale de investigații în activitatea de urmărire penală a constituit circa 11,4% (5809 măsuri în 50920 cauze penale în gestiune) [3, p. 112].

Aspectele specifice, realizării probatoriului în procesul penal, prin intermediul măsurilor speciale de investigație, în special prin prisma abordării jurisprudențiale a acestora urmează s-o realizăm în continuare. Astfel, în procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele care au fost obținute cu încălcările indicate în pct.1)-12) alin. (1) ale art. 94 CPP RM.

Aceste prevederi se referă în egală măsură și la rezultatele activității speciale de investigații, care se consemnează în procese verbale și anexe la acestea: stenograma, fotografiile, înregistrările. Deasemenea invalidarea unor acte procedurale și declararea nulă a acestora ar avea consecința inadmisibilitatea datelor de fapt consemnate și pretense a fi probe.

În acest sens instanța de recurs a reținut că, *prima instanță corect a exclus din probatoriu procesele-verbale privind interceptarea convorbirilor telefonice a*

abonatului SA „Moldcell” cu nr. de telefon xxxxx efectuate după data de 04 martie 2010, deoarece încheierea judecătorului de instrucție prin care a fost autorizată prelungirea interceptării convorbirilor telefonice a abonatului SA „Moldcell” cu nr. de telefon xxxxx, nu este datată, fapt ce prin prisma art. art. 306, 251 alin. (1) Cod de procedură penală, atrage nulitatea acesteia (f.d. 35, vol.I) [4].

În speță, deși mijlocul de probă propriu zis, *procesele-verbale privind interceptarea convorbirilor telefonice*, nu a fost viciat, însă datorită carențelor procedurale - omisiunea judecătorului de a indica data emiterii încheierii și neatenția procurorului a avut drept consecință inadmisibilitatea acestui mijloc de probă. Nu putem trece cu vederea că nu a fost datată încheierea judecătorului de instrucție de prelungire a măsurii speciale de investigații și nu de autorizare a acesteia. Nu în ultimul rând în speță încheierea judecătorului de instrucție a fost declarată nulă de către instanța de fond, deși legea prevede procedura de atac, iar felul în care a influențat nulitatea respectivă admisibilitatea probelor în proces a fost trecută cu vederea de către instanță, probabil deliberat. Facem această afirmație deoarece în caz contrar, inadmisibilitatea urma a fi bazată pe prevederile art. 94 alin. (1) pct. 8 Cod de procedură penală, care coroborat cu alin. (2) al aceluiași articol, leagă sancțiunea de denaturarea autenticității probei, trecut cu vederea în cauză.

Potrivit Deciziei CSJ nu s-a reușit de a valorifica în plan probator compact discurile de model Verbatim cu inscripția nr. 1, 2, 3, 4, (patru la număr) care conțin înregistrarea audio a convorbirilor și înregistrarea video a imaginilor întâlnirilor și discuțiilor dintre inculpați și alte persoane din 03, 09, 10, 11, 12 și 16 martie 2010 și din 01 aprilie 2010, precum și procesele-verbale privind efectuarea interceptării convorbirilor și confirmarea acestora, cu stenogramele anexate la aceste convorbiri, din motivul că nu au fost prezentate instanței și părților în proces pentru vizualizare discurile respective, nu s-a dat citire proceselor verbale și stenogramelor și nu au fost reproduse înregistrările propriu zise. Care au fost motivele care au împiedicat procurorul să aibă un rol activ la examinarea cauzei penale în virtutea principiului contradictorialității, nu sunt cunoscute. În consecință a fost constată incidenta temeiul de inadmisibilitate prevăzut de art. 94 alin.(1) pct.9) CPP.

Poziția CSJ, la acest subiect însă nu este uniformă, astfel, deși în exemplul de mai sus instanța supremă a trecut cu ușurință peste încheierea irevocabilă în altă speță *analizând conținutul deciziei recurate, instanța de recurs, consideră că instanța de apel nu a verificat minuțios toate probele în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, fiind reținută la baza deciziei adoptate versiunea, precum că probele prezentate au fost obținute prin provocare, acestea fiind excluse din dosar, fără a fi luat în considerație faptul, că actele procedurale au fost autorizate și constatată respectarea cerințelor legale la efectuarea acestora, prin încheierile judecătorului de instrucție devenite irevocabile* [5] (ș.a.).

Trebuie să recunoaștem că în alte cazuri, însăși instanța face referire doar la procesele verbale în care sunt consemnate rezultatele MSI, fără a analiza conți-

nutul acestora [6], iar conform art. 373 alin. (3) Cod de procedură penală, citirea proceselor-verbale de către președintele ședinței de judecată nu este interzisă.

În alt dosar examinat în primă instanță, contrar prevederilor art. 373 alin. (3) CPP RM procesul verbal nu s-a dat citire integral sau parțial în cadrul cercetării judecătorești. Extrasului din stenograma convorbirilor telefonice nu s-a dat citire în cadrul cercetării judecătorești de către procuror. În general s-a dat citire de către procuror numai denumirii procesului verbal de consemnare a măsurilor special de investigații și denumirii anexei: extrasului din stenogramă. Înregistrările audio privind convorbirile telefonice nu au fost reproduse în cadrul cercetării judecătorești [7]. În speță a fost surprinzătoare întrebarea procurorului adresată apărătorilor *dacă aceștea insistă asupra cercetării actelor procedurale în care au fost consemnate date de fapt obținute prin intermediul măsurilor special de investigații*. Răspunsul avocaților este lesne de a fi dedus în acest caz.

O abordare interesantă care desi nu în mod direc, dar la fel cu impact asupra rezultatelor MSI, a ținut de interpretarea de către unele instanțe a procedurilor speciale de audiere a martorilor. Astfel, *în ședința de judecată a fost audiat martorul acuzării-agent sub acoperire, J. I. în ședință închisă, în condițiile de audiere a prevederilor art. 370 alin. (2) Cod de procedură penală, cu înlăturarea inculpațiilor din sala ședinței de judecată. Denotă instanța că în conformitate cu prevederile art. 110 alin. (8) Cod de procedură penală, declarațiile martorului, audiat în condițiile prezentului articol, pot fi utilizate ca mijloc de probă numai în măsura în care ele sînt confirmate de alte probe. Prin probatoriul prezentat de către partea acuzării în fața instanței, alte probe, care ar confirma circumstanțele expuse de martor în ședința de judecată, și anume, că dînsul a procurat de la T. V. analogi a substanțelor stupefiante, nu au fost prezentate și cercetate, considerente, care generează imposibilitatea utilizării ca mijloc de probă a declarațiilor martorului, în sensul prevederilor art. 110 alin. (8) Cod de procedură penală. Ca consecință, decade ca mijloc de probă și procesul verbal de consemnare a măsurii special de investigații – achiziția de control din 08.12.2017 și a actelor generate din această măsură de investigație. (s.a.) [7].*

Deși trebuie să recunoaștem că nu putem fi întru totul de acord cu abordarea instanței, deoarece la audierea martorului în speță a avut posibilitatea de a participa avocatul inculpatului, care pe lângă adresarea întrăbărilor a putut urmări și comportamentul martorului, în consecință prevederile art. 110 alin. (8) Cod de procedură penală nefiind relevante. Aplicarea însă a sancțiunii procesuale „decăderea”, față de restul mijloacelor de probă nefiind prevăzută de legislația procesual penală, după cum nu este prevăzută nici calitatea atribuită de către instanță persoanei audiate.

O altă categorie de probleme soluționată diferit de către instanțe, în legătură cu utilizarea MSI, ținut de calitatea probelor prezentate. În acest sens, Colegiul penal lărgit CSJ a ajuns la concluzia, că instanțele de fond corect au exclus probele prezentate instanței ca fiind provenite dintr-o sursă care a fost imposibil de a fi verificată în ședința de judecată, fiind obținute cu încălcări esențiale de către

organul de urmărire penală. ...Reieșind din conținutul raportului de expertiză, întocmit la 28 iulie 2016 (f.d. 214-218, vol.I), instanțele au conchis, că pe telefonul model „HTC Desire 620”, xxxxx, care aparține lui J. V.și din care, ofițerul ar fi extras fișierul cu înregistrarea convorbirii, nu au fost depistate careva fișiere audio care ar corespunde cu parametrii fișierului care se conținea pe CD-R prezentat la expert. La fel, expertul concluzionează, că din analiza proprietăților fișierului cu înregistrarea convorbirii care se conține pe CD-R nu poate afirma cu certitudine dacă înregistrarea a fost efectuată prin intermediul telefonului mobil de model „Samsung” ... În continuare, instanța de recurs apreciază că nu pot fi reținute nici argumentele acuzatorului de stat în care se face referire la jurisprudența CEDO, și anume la cauza *Shenk vs Elveția*, întrucât în speța din cauză nici nu a fost necesară contestarea de către inculpați a autenticității înregistrării convorbirii telefonice dintre partea vătămată J. V.și C. V., deoarece nulitatea acestei probe rezultă din raportul de expertiză nr. 144 din 28 iulie 2016 (f.d. 214-218, vol.I) [8].

În Opinia separată semnată de 2 judecători și anexată la Decizia Colegiului penal lărgit al CSJ din 29. 01. 2019, s-a menționat că, *Instanța de apel, contrar prevederilor art.101 Cod procedură penală, nu și-a motivat eficient soluția privind respingerea probelor - înregistrarea audio a discuției dintre partea vătămată J. V. și inculpatul C. V., ...fără a răspunde la argumentele procurorului precum că ”înregistrarea convorbirilor de către martorul V. V. a fost efectuată anterior depunerii plângerii și sesizării organului de drept, fiind efectuate la inițiativa proprie a martorului, din aceste motive, se constată că nu au fost încălcate prevederile art. art. 157, 158, 159, 279 și 301 Cod de procedură penală. Astfel, instanțele de fond greșit au apreciat înregistrarea comunicărilor efectuate de V. V.la 07 mai 2016 drept o activitate specială de investigație raportând-o eronat la prevederile art. art. 93, 96, 132/1 alin. (1), 132/2 alin. (1) lit. c) și 139/9 Cod de procedură penală. Mai mult, că această înregistrare nu este singura probă care dovedește pe deplin vinovăția inculpaților O.V.și C. V., or înregistrările audio au fost luate în considerație de comun cu persoanele audiate, inclusiv și care au prezentat înregistrarea, făcînd referire la cauza penală „Schenk versus Elveția”, decizia din 12 iulie 1988”.*

În alt caz, instanța de fond în dosarul nr. 1- 326/2018 a invalidat și *Raportul nr. 1, 2, 3, 4 despre rezultatele măsurilor special de investigație din 28, 29.12.2017, 02.01.2018, 10.01.2018, privind urmărirea vizuală în privința lui T.V., f.d. 109- 221 vol. I, procesul verbal nr. 2 de consemnare a măsurilor speciale de investigații din 30.12.2017, procesul verbal nr. 3 de consemnare a măsurilor speciale de investigații din 03.01.2018, scrisoarea de însoțire nr. 25/64 din 12.01.2018, f.d. 222-224, vol.I, deoarece sînt anexate în copii simple, neautentificate în modul stabilit.*

Relevant pentru ambele spețe, după noi este aplicarea de către instanțe a regulii conform căreia în fiecare cauză urmează a fi prezentată cea mai bună probă posibilă conform specificului cauzei. Probele secundare (secondary evidence) în opoziție celor primare (primary) sunt acelea care pot fi admise, în urma probării lipsei probelor primare. Cea mai bună probă a conținutului unui act, este însuși actul. Dar, dacă actul lipsește, dacă acesta nu poate fi dobândit,

atunci conținutul acestuia poate fi certificat prin alte probe secundare [9]. Concomitent, nu putem să nu remarcăm că pare greu de închipuit cum nu poate fi dobândit originalul actului care este emanația organului judiciar, fie cum poate fi motivată imposibilitatea obiectivă de dobândire a acestuia.

Este interesantă abordarea rezultatelor MSI de către Colegiul penal CSJ care a dispus rejudecarea cauzei de către instanța de apel, deoarece, *Instanța de fond a încălcat art. 364 alin. (3) Cod de procedură penală, deoarece n-a soluționat cererea apărării privind recunoașterea unor probe prezentate de procuror ca inadmisibile, colectate la urmărirea penală cu încălcarea flagrantă a procedurii penale, urmând a se expune în sentință. Astfel, a fost invocată nulitatea absolută a probelor acumulate cu încălcarea normelor de procedură, și anume a înregistrării convorbirii purtate între C. Gh. și persoana cu numele "V", prezentată pe CD-R de model "Barges", ridicat de la martorul C. Gh., or, înregistrarea convorbirii a avut loc până la pornirea urmăririi penale, înregistrarea sa efectuat fără autorizarea judecătorului de instrucție, fiind admisă violarea gravă a drepturilor altor persoane, drept urmare, încălcându-se art. 6 CțEDO, procesul nefiind echitabil, iar conform art. 94 Cod de procedură penală, asemenea probe sunt inadmisibile.*

Această abordare după noi, este una discutabilă, atâta timp cât nu s-a dovedit că persoana privată nu a acționat cu concursul organelor judiciare, nu credem că acesteia îi sunt opozabile exigențele procesual penale, iar faptul că ea a înregistrat propria conversație, nu poate fi considerate ilegală atâta timp cât nu este interzisă de lege. În altă ordine de idei este interesant faptul că instanța făcând trimitere la art. 94 CPP, nu a specificat care punct anume este aplicabil, expunerile de mai sus, inclusiv opiniile separate ale judecătorilor, fiind valabile și în speță.

Situația este cu totul alta atunci când interceptarea comunicărilor este realizată de către colaboratorii subdiviziunii din cadrul instituției autorizate prin lege, care asigură tehnic interceptarea și înregistrarea comunicărilor, precum și persoanele care efectuează nemijlocit ascultarea înregistrărilor să comită abateri grave în cadrul acestei activități.

Astfel X. B. exercitând funcția de șef al Direcției operativ-tehnice, care este o subdiviziune specializată a SIS, în perioada din 11 februarie 2008 până la 02 octombrie 2009, având grad de locotenent-colonel al SIS, în incinta sediului SIS, situat în mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 166 și având, conform prevederilor art. 8 alin. (21) din Legea privind activitatea operativă de investigații, obligația de a asigura tehnic interceptarea convorbirilor telefonice, controlul comunicărilor telegrafice și a altor comunicări prin intermediul rețelelor electronice, cu utilizarea mijloacelor tehnice special, folosind situația de serviciu, încălcând prevederile legislației în vigoare, fără a avea spre executare încheierea judecătorului de instrucție privind autorizarea interceptării convorbirilor telefonice ale colaboratorului SIS, inclusiv a convorbirilor generalului V. D., în perioada 28 mai 2009 - 03 august 2009 a interceptat toate convorbirile lui telefonice, precum și a organizat un filaj atât după el, cât și după membrii familiei sale, nefiind intentat nici un dosar penal în privința ultimului [10]. În acest caz, este evident

că rezultatele MSI nu pot fi valorificate, însă conform prevederilor art. 94 alin. (3) Cod de procedură penală pot fi utilizate ca probe care confirmă faptul încălcrilor respective și vinovăția persoanelor care le-au admis.

La fel prezintă interes și abordarea instanțelor față de modalitatea și necesitatea verificării autenticității interceptărilor realizate în cadrul MSI.

Astfel, CP CSJ a criticat nemotivarea de către instanța de apel a încheierii de respingere a cererii apărării privitor la dispunerea și efectuarea unei expertize tehnic-fonetice a înregistrările convorbirilor telefonice anexate la cauza penală, în situația în care înregistrările respective sunt prezentate în copii fiind ridicate din alt dosar penal [11].

„Dat fiind caracterul secret al acțiunii de interceptare a comunicărilor și înregistrare de imagini, legiuitorul a prevăzut posibilitatea verificării înregistrărilor audio-video dobândite prin acest procedeu probatoriu numai prin intermediul expertizei dispuse de instanță [12, p. 124]”.

CC RM de asemenea susține că *înregistrările audio sau video în calitate de mijloacele de probă pot fi verificate prin constatare tehnico-științifică sau, după caz, prin expertiză judiciară dispusă de către instanța de judecată la cererea părților sau din oficiu în conformitate cu prevederile art. 132¹¹ CPP* [13].

„Colegiul lărgit mai constată, că din procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel (Vol. II, d.f. 170 verso), rezultă că procurorul a înaintat un demers, prin care a solicitat dispunerea constatării tehnico-științifică fonoscopică la CNEJ, pentru a verifica și stabili dacă vocea de pe înregistrările audio anexate la dosarul penal pe discul CD, ridicat de la partea vătămată, aparțin inculpatului B. I., însă instanța de apel, prin încheierea din 02 aprilie 2014 (Vol. II, f.d. 177-179), a respins, ca fiind neîntemeiat demersul, invocând niște motive irelevante, lipsind astfel partea acuzării de posibilitatea de a prezenta probe suplimentare, necesare pentru aflarea adevărului și o soluționare justă și obiectivă a cauzei, ce nu poate fi acceptat” [14].

Ulterior în același dosar, în alt set de proceduri, instanța de apel a reținut în calitate de probă în acuzare, raportul de expertiză judiciară nr.1233 din 15 noiembrie 2016, în conformitate cu care la convorbirile înregistrările audio... depistate pe purtătorul de informație CD - R disc de model „ACME”, prezentat la cercetare, participă 2 persoane cu voce de bărbat și femeie. Convorbirile sunt întreținute în limba rusă. Informația prezentată la cercetare nu este valabilă pentru efectuarea unui examen comparativ în vederea stabilirii persoanei după fonograma vorbită [15].

CSJ nu a agreat totuși pretențiile recurențelor privind veridicitatea înregistrărilor audio deoarece, ... *conform procesului-verbal al ședinței de judecată (f.d.107-114, V.2), instanța a verificat repetat originalitatea imprimărilor audio, astfel, din cele menționate fiind clară sursa de proveniență a înregistrărilor prezentate de acuzare, ca de altfel confirmându-se și cele invocate mai sus referitor la art.251 al CPP că, de către avocat și inculpat nu s-a solicitat o expertiză a înregistrărilor audio de pe DVD+R, întru verificarea trucărilor și distorsionării conținutului convorbirii din 06.06.2012 efectuat în biroul ofițerului de urmărire penală* [16]. Ultima soluție, fiind după noi cea mai agreabilă, mai ales în situația

lipsei originalului înregistrărilor, identificarea căruia, în condițiile tehnologiilor informaționale pare a fi o problemă.

Concomitent nu putem trece cu vederea nici modul în care sunt apreciate de către instanțele naționale actele procedurale în care sunt consemnate rezultatele MSI. Astfel, Colegiul penal al Curții de apel Cahul în Decizia din 28 octombrie 2019 [17], a constatat că *...la o comparație între conținutul verbal al înregistrării audio de pe discul CD-R de model "ΩMEGA" cu denumirea "Голос001" și cel din stenograma, anexată la procesul-verbal de examinare a obiectului din 16 septembrie 2015, întocmită de către ofițerul de investigații a CNA (f.d.13, vol.1), instanța de apel constată divergență de conținut... Prin urmare, organul de urmărire penală nu a respectat dispozițiile art. 132/9 alin.(9) CPP, la întocmirea stenogramei înregistrării audio prezentată de către declarantul G. A. în data de 16 septembrie 2016, conform căruia, stenograma comunicărilor constituie reproducerea integrală, în formă scrisă, pe suport de hârtie, a comunicărilor interceptate și înregistrate care au importanță pentru cauza penală. În același context de idei, Colegiul judiciar remarcă, omisiunea organului de urmărire penală de a verifica suportul original, adică telefonul declarantului G. A., cu ajutorul căruia a fost efectuată înregistrarea audio prezentată de ultimul în susținerea declarațiilor sale împotriva lui H. O. și Ch. D.*

Deasemenea în acest dosar, instanța de apel a statuat că stenograma convorbirilor din 16 septembrie 2015, nu poate fi reținută ca o probă pertinentă și concludentă întru dovedirea faptelor de corupere pasivă imputate achitaților, deoarece ultimii neagă vocile lor de pe respectivele înregistrări audio. *Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 13531356 din 09 iulie 2019 expertul judiciar a constatat că înregistrările audio supuse expertizei depistate pe CD-R disc de model "BARGES" nu sunt valabile pentru efectuarea unui examen comparativ în vederea stabilirii persoanei după fonograma vorbită (f.d.117-139, vol.3). La o astfel, de concluzie a ajuns expertul judiciar deoarece înregistrările în litigiu sunt în copii, iar conform cerințelor metodicii îndeplinirii cercetărilor fonoscopice de identificare, la cercetare este necesar de prezentat înregistrările audio în original, pentru evitarea a careva eroare în procesul de stabilire a caracteristicilor și particularităților ce individualizează persoana în procesul vorbirii orale, respectiv înregistrarea nu este valabilă pentru efectuarea unui examen comparativ în vederea stabilirii persoanei după fonograma vocii.*

La o comparație între conținutul verbal al înregistrării audio de pe discul CD-R de model "BARGES" cu denumirea file 1, file 2, file 3, file 4, file 5, file 6, și cel din stenograma, anexată la procesul-verbal privind interceptarea convorbirilor cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice din 16 septembrie 2015, întocmită de către ofițerul de investigații a CNA (f.d.31-33, vol.1), instanța de apel constată divergență de conținut, și anume, în conținutul înregistrării audio cu denumirea file 2, detaliat de expertul judiciar lipsește fraza "ну что как сделаем с тему деньгами", precum și se atestă și alte contradicții de conținut [18].

Trecând peste problema autenticității înregistrărilor, la care ni-am referit supra,

ținem să menționăm, că de fapt instanța combină noțiunea de probă cu cea de mijloc de probă, pretinzând de la organele implicate în realizarea MSI, reflectarea realității obiective, fără a lua în considerație probabilitatea erorilor, și subiectivismul propriu de fapt fiecărui participant la proces inclusiv instanței de judecată. Dar cel mai important după noi, este faptul că instanța nu apreciază probelor cu consecințele de rigoare (deși le cercetează), dar le respinge pe motivul imperfecțiunii mijlocului de probă, deși acesta nu este unicul din care rezultă datele de fapt.

Una dintre cele mai dezbătute probleme legate de utilizarea MSI în procesul penal ține de așa-numita provocare, reproduse și în hotărârile precizate, asupra căreia deși există și opinia Plenului CSJ [19], totuși nu sunt soluționate în mod uniform. Interesantă fiind poziția Instanței de recurs care a dispus rejudecarea cauzei de către instanța de apel, deoarece această instanță a reținut, dar nu a verificat alegațiile de provocare.

Așadar, deși la 23 aprilie 2018, instanța de apel a emis o încheiere protocolară prin care a admis cerințele privind anexarea la dosar a unor înscrisuri, în același timp, a respins solicitarea privind audierea martorilor xxxxx și xxxxx, fără a motiva soluția respectivă în raport cu argumentele aduse de avocați sub aspectul provocării.

Potrivit practicii judiciare constante sintetizată pe baza jurisprudenței CtEDO în materie de provocare, urmează a se sublinia că în situația în care un acuzat susține că a fost provocat la săvârșirea unei infracțiuni, instanțele judecătorești trebuie să examineze minuțios materialele cauzei penale, deoarece pentru a îndeplini cerința unui proces echitabil, toate probele obținute în rezultatul provocării de către organul de urmărire penală trebuie să fie excluse. Pentru a verifica dacă persoana a fost provocată să săvârșască infracțiunea, instanțele judecătorești trebuie să stabilească dacă ea putea fi în mod rezonabil considerată ca fiind implicată în activitatea infracțională respectivă până la implicarea organului de urmărire penală.

Revenind la speța dedusă judecății Colegiul penal menționează, că pentru a verifica dacă inculpații Ș. A. și D. V. au fost provocați la săvârșirea infracțiunii incriminate, instanțele de fond urmau să stabilească dacă ei, în mod rezonabil putea fi implicați în activitatea infracțională respectivă până la includerea organului de urmărire penală. Având în vedere că această sarcină nu a fost îndeplinită la judecarea cauzei în ordine de apel, circumstanțele descrise revin în sarcina instanței competente cu rejudecarea cauzei, care verificând argumentele respective, va ține cont de faptul că este de obligația procuraturii de a demonstra faptul că nu a existat o provocare. (s.a.) [20].

Din convorbirile telefonice înregistrate între colaboratorii de poliție Ch. D. și P. I. cu M. G., care activau sub acoperire, și între M. G. cu inculpatul P. S., este cert că aceștea l-au provocat (s.a.) pe inculpat la realizarea substanțelor narcotice. La momentul discuției dintre aceștea, P. S. nu dispunea de careva substanțe narcotice, însă M. G. s-a gândit că "poate inculpatul are niște cunoscuți care poate să-i vândă substanțe narcotice", acesta din urmă a dat acordul să adune o anumită cantitate de substanțe narcotice, care, ulterior, a fost realizată acestora, fapt care a permis de a reduce substanțial din pedeapsă în conformitate cu prevederile

art. 385 alin. (4) CPP în legătură cu încălcarea drepturilor inculpatului [21]. Este regretabil faptul că în acest caz proba acuzării – înregistrările – a fost și dovada provocării. Nu poate fi trecut cu vederea nici aspectul legat de soluționarea de către instanțe în mod neuniform a problemei provocării, și nici aceia că consecința provocării nu poate fi condamnarea provocatului, dar cel puțin investigarea provocatorilor.

CONCLUZII:

CSJ are aceleași abordări când este pusă la îndoială autenticitatea înregistrărilor, indiferent de partea care a solicit verificarea acestora prin intermediul expertizei;

Abordarea jurisprudențială a MSI în probatoriu procesual penal este una neuniformă, iar argumentarea în cazuri analogice este diferită, fiind consecința relativei noutăți a instituției și a complexității cadrului legal relevant;

Carențele în valorificarea rezultatelor MSI, sunt determinate nu numai de încălcările admise în cadrul urmăririi penale, dar și de aspectele vicioase privind examinarea probelor respective în instanțele de judecată;

Legislația în domeniu are mai multe contradicții remediarea cărora fiind una necesară.

Rolul MSI în probatoriu procesual penal este incontestabil, totodată reevaluarea conceptului ASI este unul necesar.

BIBLIOGRAFIE

1. LEVASSEUR G., CHAVANNE A. *Droit penal et procedure penale*. Sirey. Paris 1972.
2. NEAGU I., DAMASCHIN M. *Tratat de procedură penală. Partea specială. În lumina noului Cod de procedură penală*. București: Ed. Universul Juridic, 2015.
3. *Raport privind activitatea Procuraturii pentru anul 2019*. Chișinău, 2020.
4. *Decizia Colegiului penal CSJ din 29.11.2018*. Dosar nr. 4-1re-203/2018. http://jurisprudenta.csj.md/search_plen_penal.php?id=1715 (accesat 23.04.2020).
5. *Decizia Colegiului penal lărgit CSJ din 10.10.2017*. Dosar nr. 1ra-1206/2017. http://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=9619 (accesat 23.04.2020).
6. *Sentința judecătoreie Chișinău (sediul Centru) din 11.04.2017*. Dosar 1-743/2016.
7. https://jc.instante.justice.md/apps/pdf_generator/base64/create_pdf.php (accesat 14.04.2020).
8. *Sentința Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani din 30 iulie 2018*. Dosar nr. 1- 326/2018. https://jc.instante.justice.md/apps/pdf_generator/base64/create_pdf.php (accesat 26.04.2020).
9. *Extras din Decizia Colegiului penal lărgit al CSJ din 29. 01. 2019*. Dosar nr. 1ra-23/2019. http://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=13026 (accesat 23.04.2020).
10. ВЛАДИМИРОВ Е. *Учение об уголовных доказательствах*. www. Royallib.com.pdf. (accesat 16.04.2020).
11. *Decizia Colegiului penal CSJ din 16.06.2016*. Dosar nr. 4-1re-42/2016. http://jurisprudenta.csj.md/search_plen_penal.php?id=1059 (accesat 23.04.2020).
12. *Decizia Colegiului penal lărgit CSJ din 18.05.2018*. Dosar nr. 1ra-276/2018. http://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=11072 (accesat 14.04.2020).
13. CROITOR E. *Verificarea autenticității informaționale a purtătorilor tehnico-electronici de informație în probatoriul penal*. În: STUDIA UNIVERSITATIS MOLDAVIAE, 2017, nr.3 (103).

14. *DCC nr. 1 din 16.01.2020 de inadmisibilitate a sesizărilor nr. 195g/2019 și nr. 202g/2019 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 93 și 164 din Codul de procedură penală (pct.24).* http://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=2973 (accesat 14.04.2020).
15. *Decizia Colegiului penal lărgit CSJ din 07. 10. 2014.* Dosar nr. 1ra-1323/201. http://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=2973 (accesat 26.04.2020).
16. *Decizia Colegiului penal CSJ din 06. 02. 2019.* Dosar nr. 1ra-335/2019. http://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=12966 (accesat 14.04.2020).
17. *Decizia Colegiului penal lărgit CSJ din 12. 03. 2014.* Dosar nr. 1ra-530/2014. http://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=1752 (accesat 14.04.2020).
18. *Decizia Colegiului penal lărgit CSJ pronunțată în dosarul nr. 05-1a-495-06052016.* https://cach.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/3ebb30eb-07f3-4d84-b03c-644b3198b5ec (accesat 23.04.2020).
19. *Examinarea admisibilității recursului ordinar al procurorului în acest dosar este fixat pentru 06.05.2020.* http://agenda.csj.md/pdf_creator_penal.php?id=26942
20. *Hotărârea Plenului CSJ a Republicii Moldova din data de 24.12.2014, nr. 11, cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție.* În: Buletinul CSJ a Republicii Moldova nr. 5, 2015.
21. *Extras din Decizia Colegiului penal lărgit al CSJ din 10. 12. 2019.* Dosar nr. 1ra-1169/2019. http://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=15039 (accesat 28.04.2020).
22. *Extras din Decizia Colegiului penal lărgit al CSJ din 24. 06.2014.* dosar nr. 1ra-917/14. http://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=2673 (accesat 23.04.2020).